

תקנת קריאת התורה

משנה מגילה כא, א

זה הכלל, כל שיש בו מוסף ואינו יום טוב קורין ארבעה. ביו"ט חמשה. ביום הכפורים ששה, בשבת שבעה.

משנה מגילה ל, ב

בפסח קורין ... בעצרת ... בראש השנה ... ביום הכיפורים ... ביום טוב הראשון של חג ... ובשאר כל ימות החג ... בחנוכה ... בפורים ... בראשי חדשים ...

ברייטא וגמרא שם לא, א

תנו רבנן בפסח קורין ... והאידנא דאיכא תרי יומי ... ושאר ימות הפסח מלקט וקורא מענינו של פסח ... בעצרת ... והאידנא דאיכא תרי יומי ... (ופרש"י: ברייתא שלימה היא ... אלא שבעלי הגמרא אפסיקוה לפרש בכל מועד יום ביום מה תיקנו האחרונים שנהגו לעשות ב' ימים לקרות ביום שני, לפי שהברייתא נשנית בא"י שאין עושין יום טוב אלא יום אחד).

ב"ק פב, א

עשרה תקנות תיקן עזרא, שקורין במנחה בשבת, וקורין בשני ובחמישי ... והא מעיקרא הוה מיתקנא, דתניא וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים ... עמדו נביאים שביניהם ותיקנו להם שיהו קורין בשבת, ומפסיקין באחד בשבת, וקורין בשני, ומפסיקין שלישי ורביעי, וקורין בחמישי, ומפסיקין ערב שבת, כדי שלא ילינו ג' ימים בלא תורה. מעיקרא תקנו חד גברא ... אתא הוא תיקן תלתא גברי.

ירושלמי מגילה פ"ד ה"א

משה התקין את ישראל שיהו קורין בתורה בשבתות וביו"ט ובר"ח ובחולו של מועד, שנאמר וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל. עזרא התקין לישראל שיהו קורין בתורה בשני ובחמישי ובשבת במנחה.

מ"א רס"י קלה

והא דכתב הרי"ף שעזרא תיקן בב' וה', היינו מנין הקרואים, כדאיתא בגמרא. ואם כן משה תיקן מנין הקרואים בשבת ויום טוב וראש חדש וחול המועד.

שוע"ר סי' רפב

א משה רבינו תיקן להם לישראל שיהיו קורין בספר תורה חמשה גברי ביום טוב, וששה ביום הכיפורים, וז' בשבת, בשביל המעלה והקדושה יתירה שיש בכל אחד על חבריו הוסיף בו איש אחד.

שוע"ר סי' רצב

ב עזרא תיקן שיהיו ג' אנשים קורין בספר תורה בצבור בכל שבת במנחה, עשרה פסוקים או יותר מפרשת שבוע הבא, בשביל יושבי קרנות המתעסקים בסחורה כל ימות השבוע ואינם באים לשמוע קריאת התורה בשני וחמישי, לפיכך תיקן בשבילם קריאה יתירה בשבת במנחה, שהם פנויים ויבואו לשמוע.

שוע"ר סי' תפח

ה משה תקן להם לישראל שיהיו קורין חמשה גברי בכל יום טוב מענינו של יום, ורמז לזה שנאמר וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל, שתיקן להם שיהיו קורין כל אחד ואחד בזמנו ... וחכמי המשנה והגמרא ביררו ענין כל יום ויום בתורה.

שוע"ר סי' תצ

ח נמצא סימן סדר פרשיות של כל הח' ימים משך תורא קדש בכספא פסל במדברא שלח בוכרא ... ושבת של חולו של מועד לעולם קורין פרשת פסל לך, אפילו ... הוא חול המועד של סוכות, לפי שבפרשה זו יש בה גם כן מענין שבת וגם מענין חולו של מועד, שנאמר שם את חג המצות תשמור שבעת ימים וגו' ומכאן למדו חכמים לאסור בעשיית מלאכה בחולו של מועד.

ט והטעם מזה הסדר הוא, לפי שמן הראוי לקרות שמונה פרשיות אלו בשמונת הימים לפי הסדר שהם כתובים בתורה, הראשונה שהיא משכו ביום א' והשמיני שהיא כל הבכור ביום ח'. אלא שביום ב' שהוא יום טוב יש לקרות פרשה הכוללת כל המועדים וימים טובים, וגם הוזכר בה יום חמשה עשר בפירוש מה שאין כן בפרשות הקודמות לה (וגם הוזכר בה הקרבת העומר שהיה קרב בו). ומטעם זה קורין פרשה זו ביום זה אף בארץ ישראל. וביום ז' יש לקרות פרשת בשלח שהוא מענינו של יום, שבו ביום נקרא הים.

בס"ד
בעזה"י, ביום הראשון, ט"ו אלול, אחר תפלת המנחה, מתחלת סדרת שיעורים בנושא :

קריאת התורה וההפטרה

נושא כללי זה מתחלק למספר נושאים פרטיים, שבהם ידונו השיעורים הבע"ל :

א) תקנת קריאת התורה.

ב) תקנת קריאת ההפטרה.

ג) תקנת קריאת המפטיר.

ד) הוספה על מנין העולים.

ה) ההפטרות שבחומשים

ו) ברכות התורה וההפטרה

ז) עליית הקטן לתורה ולהפטרה

ח) נמצא טעות באמצע קריאת התורה

ט) כהן שמחל מלעלות ראשון לתורה

י) קריאת שנים מקרא ואחד תרגום

*

**אחרי החגים, ביום הראשון כח תשרי, יחזור סדר השיעורים לזמן החורף,
בכל יום ראשון בערב, שעה 8:00**